

Mga Piling Talumpati ni Benigno C. Aquino III: Kontekstuwal na Pagsusuri *(Select Six Speeches of Benigno C. Aquino III: Contextual Analysis)*

Asia Pacific Journal of
Management and Sustainable
Development
Vol. 9 No. 1, 38-43
March 2021
ISSN 2782-8557 (Print)

Geraldine C. Rebamonte

Cebu Normal University, Osmeña Boulevard, Cebu City, Philippines
geraldinerebamonte@gmail.com, rebamonteg@gmail.com

Date Received: October 19, 2020; Date Revised: January 12, 2021

Abstrak: Pangunahing layunin ng pag-aaral na masuri ang anim na talumpati ni dating Pang. Benigno C. Aquino III, gamit ang teorya ni Gery W. Ryan upang makabuo ng gabay sa pagtuturo ng Pinagsanib na Wika at Panitikan. Kwalitatibong paraan ng pananaliksik ang ginamit sa pagsusuri sa mga nilalaman para matukoy nang tiyak ang tema. Tiniyak sa pag-aaral na masagot ang sumusunod: (1) Pagsusuri sa mga salita; (2) Masinsinang pagbabasa ng “larger blocks of text”; (3) Pagsusuring intensyunal sa mga katangiang panlingguwistika; (4) Pisikal na manipulasyon sa teksto. Natuklasan sa pagsusuri sa anim na talumpati na ang salitang pangnilalaman na may kategoryang pinakamadalas naulit ay ang salitang natin, apat lamang ang nagtataglay ng paghahambingan at pagkokontrast at apat din na talumpati ang may mga suliraning pang-agham panlipunan. Samantala, lahat ng talumpati ay nagtataglay ng mga nakatagong impormasyon. Sa pagsusuring panlingguwistika, ang anim na talumpati ay nagtataglay ng 12 uri ng tayutay na ang ika-12 ay kombinasyon ng dalawang tayutay sa isang pangungusap at sa kabuoan ay umabot sa 48 pahayag. Batay sa mga natuklasan, ang mga piling talumpati ni dating Pang. Benigno C. Aquino III ay pinakaangkop gamitin sa pagsusuri ng mga akdang pampanitikan na tulad ng sanaysay at talumpati. Naging magaan ang ginawang pagsusuri sa anim na talumpati sa tulong ng teorya ni G. W. Ryan na nakatuon sa kontekstuwal at panglingguwistikang pagsusuri.

Mga susing salita: Gery W. Ryan, panitikan, sanaysay, talumpati, wika

Abstract - The main purpose of this study is to examine the Six Speeches of former President Benigno C. Aquino III, using the theory of Gery W. Ryan and develop a course guide for the integrative teaching of Language and Literature. Qualitative method was used to analyze the contents of the six speeches and to determine the themes specifically. The study aimed to answer the following: (1) Analysis of words, (2) Intensive Reading “larger blocks of text”; (3) Intentional Analysis of Linguistic characteristics (4) substantial manipulation of text. It was ascertained in the analysis that the six speeches contain categories and most often repeated the word “we” or “us”. Four of these make use of comparison and contrast and at the same time talked about societal problems. Meanwhile, all speeches contain concealed information. Analyzing the linguistic characteristics, the six speeches contain twelve (12) types of figures of speech, and the twelfth (12th) is a combination of two (2) figures of speech in one sentence thus it reached to forty-eight utterances. Based on the findings, the selected speeches of Former President Benigno C. Aquino, III, is most suitable for the review of literary work such as essay and other speech pieces. The analysis on the six speeches was anchored on the theory of G.W. Ryan which focus was on the contextual and linguistic analysis.

Keywords: Gery W. Ryan, literature, essay, language

INTRODUKSYON

Ang talumpati at sanaysay ay magkaugnay sapagkat bago bigkasin ang talumpati sa harap ng madla ito ay isinusulat muna bilang sanaysay, makapangyarihan sapagkat kaya nitong baguhin ang mga positibo o negatibong pananaw, paniniwala o ideya ng ibang tao at ito ay mabisang kasangkapan na maaaring magamit sa anumang larangan. Ang

pagtatalumpati ay magalang na pagsasalita sa harap ng mga tao ukol sa isang mahalaga at napapanahong paksa [1]. Ito ay sanaysay din na isinusulat upang bigkasin sa harap ng madla o pangkat ng mga tagapakinig [2].

Si dating Pang. Benigno C. Aquino ang namumukod-tanging pangulo ng bansa na nagpakita ng pagtangkilik sa paggamit ng talumpati bilang tulay ng pangulo sa paghahatid ng mensahe tungkol sa kalagayan ng bansa at

ng mga mamamayan nito sa nakaraan, kasalukuyan at maging sa hinaharap na may pagpapahalaga, pagmamahal at pagtitiwala sa wikang Filipino bilang wikang pambansa. Sa kanyang talumpati inilalatag niya ang kanyang bisyon, misyon, adhikain, mga matayog na kaisipan at ideya, mga praktikal na bagay, pagpuri, pagsaway at mga pagsisikap niya tungo sa mabisang pagkakaunawaan at pagkakaisa ng sambayanang nag-uugnay kay P-Noy at sa taumbayan. [3]

Napapanahon at angkop gamitin ang mga talumpati ng dating pangulo sa pag-aaral na ito sapagkat itinuturing itong mahalagang dokumento na dapat masusing mabasa at maipabatid sa madla, gayundin matukoy ang tunay na mensahe at tema at mabigyan-pansin lalo na sa mga pagsusuring pampanitikan o panlinggwistika man.

Batay sa sariling karanasan ng mananaliksik sa pagtuturo ng Sanaysay at Talumpati bilang medyor na asignatura, nasaksihang nahihirapan sa pasulat na paraan sa pamamagitan ng pagbuo o pasulat ng sanaysay ang mga estudyante gayun din sa pasalita o aktuwal na pagtatalumpati, ang tamang bigkas ng mga salita, ang tumbas nito sa wikang Filipino sapagkat madalas ay nagiging tunog Ingles ang kanilang mga pahayag dahil sa labis na panghihiram ng mga salita na mas nakikitaan pa sila ng interes sa paggamit ng wikang banyaga. Marahil, dala na ito ng kakulangan o katamaran sa pag-iisip ng tiyak na katumbas nito sa Filipino. Karamihan sa kanila ay hirap din sa pagtukoy sa tema ng isang akda na napagkakamalang paksa. Sa pangkalahatan, matutukoy na ang kahinaan ng mga estudyante ay nakasentro sa kaalamang panlinggwistika, pangkomunikatibo (pasalita o pasulat) at pagsusuri ng mga akdang pampanitikan.

Sa kabilang dako, makatutulong sa mga estudyante na maituro lalo na ng mga guro ang tamang pagsuri sa mga akdang pampanitikan na tulad ng talumpati sapagkat nalilintang nito ang kakayahang lohikal at kritikal na pag-iisip ng mga estudyante. Dito pumapasok ang kahalagahan ng *literary theory and criticism* ni Bernardino, (1998) na ayon sa kanya hindi lamang magiging *text-based* sa paghanap ng sagot ang mga estudyante kung hindi *process-based* din kung saan sila ay magkakaroon ng pagkakataong ipaliwanag kung paano nila nabuo ang kanilang mga kasagutan. [4]

Malaki ang naitutulong ng talumpati sa isang tao lalo na sa mga estudyante sa kanilang pagkatuto sa Filipino at gayun din, mabatid ng mga guro sa

kanilang pagtuturo na ang mga talumpati ay tumutulong upang mas mapaunlad at lalo pang malinang ang kanilang aspektong pangkaisipan sa pamamagitan ng paglalatag ng mga pananaw at prinsipyong pinaniniwalaan, sa aspektong pangkomunikatibo: sa paraang pasulat nahahasa ang lohikal at kritikal na pag-iisip sa paglalahad ng mga ideya at mga kaisipan samantala, sa paraang pasalita naman, nalilintang ang kakayahan sa pagsasalita nang may kahusayan sa harap ng madla kaakibat ang nabuong tiwala sa sarili at higit sa lahat ang pagkamit ng kapangyarihan sa hinaharap.

Sa tulong ng pagsasanib ng wika at panitikan sa pagtuturo at pagkatuto, dagdag pa ang apat na teknik sa pagtukoy ng tema ni Gery W. Ryan [5], tiyak na makatutulong ito nang malaki sa mga estuyante, inaasahan din na makabuo ng Gabay sa Pagtuturo ng Sanaysay at Talumpati para sa mga guro upang makatulong na mapagaan at mapadali ang pagtuturo na nasa tamang paraan at proseso ng pagsuri ng mga akdang pampanitikan na ang lunsaran ay ang wika. Isa pa, mailapit sa mga estudyante at maipaunawa sa kanila ang tunay na pagmamahal sa wika, ang kahalagahan ng pagkakaroon nito at pagtangkilik nang lubos sa sariling wika sa tulong ng mga talumpati.

LAYUNIN NG PAG-AARAL

Ang pangunahing layunin ng pag-aaral na masuri ang 6 na piling talumpati ni Benigno C. Aquino III (2011-2013) gamit ang *Theme-based Technique* ni Gery W. Ryan upang makabuo ng Gabay sa Pagtuturo ng Sanaysay at Talumpati. Tiniyak sa pag-aaral na masagot ang sumusunod: (1) pagsusuri sa mga salita: mga salitang nauulit, mga katutubong kategorya, at mga susing-salita sa teksto; (2) masinsinang pagbabasa ng "larger blocks of texts": paghahambing at pagkokontrast, mga suliraning pang-aghambing panlipunan, at paghanap sa nakatagong impormasyon; (3) pagsusuring intensyunal sa mga katangiang panlinggwistika; mga metapora at analohiya, paglilipat, at mga pang-ugnay; at (4) manipulasyong pisikal sa mga teksto: walang markang teksto, lubos na pagkilala sa teksto, at paggupit at pag-uri-uri / pagkukulay at pagsama-sama.

METODO NG PAG-AARAL

DISENYO NG PANANALIKSIK

Ang pag-aaral ay ginamitan ng kwalitatibong paraan ng pananaliksik sa tulong ng *Theme-based Technique* ni G. W. Ryan sa pamamagitan ng pagsusuri sa mga nilalaman o *content analysis* sa anim na piling talumpati na binigkas ni Benigno C. Aquino III sa mga taong 2011

hanggang 2013. Ang *content analysis* ay isang mabisang paraan ng pag-aaral at pagsusuring komunikasyon na may layuning sistematiko at madaling paraan sa pagsukat ng mga baryabol [5]. Ang nilalaman ng talumpati ay dadaan sa isang masistematikong pagsusuri sa isang pormal at tiyak na katangiang panlinggwistika. Gayun din naman sa tema ng bawat talumpati na ang layunin ay matukoy nang tapat at tumpak, kaya kinakailangan ang masistematikong pagsunod sa mga teknik na inilatag ni Ryan.

PINAGMULAN NG MGA DATOS

Ang mga datos ay nakalap sa internet sa website na <http://www.gov.ph/section/historical-papers-document/speeches/page/1-120/> na may titulong Official Gazzete [6] na naglalaman nang lahat ng mga talumpati ng naging pangulo ng Pilipinas simula kay dating Pangulong Aguinaldo hanggang kasalukuyan. Ang mga talumpati ng dating Pangulong Aquino III sa Official Gazzete ay nagsimula sa pahina 1 hanggang 79, simula nang siya ay maluklok bilang pangulo ng bansa noong Hunyo 30, 2010 hanggang 2014, panahon ng pagsasaliksik. Sa pag-aaral, saklaw lamang nito ang mga naging talumpati ng pangulo mula Enero hanggang Disyembre ng mga taong 2011, 2012 at 2013.

Ang 361 talumpati na nasa wikang Filipino ang pinagkunan ng 6 na talumpati. Nagsagawa ng segregasyon o paghihiwalay, masusing sinuri, itinala at pinaghambing, tapos ay pinagsama-sama batay sa buwan mula Enero hanggang Disyembre. Pagkatapos ay inisa-isa at pinaghambing ang mga talumpati na magkakapareho sa okasyon, lugar at petsa sa bawat buwan sa loob ng tatlong taon (2011-2013).

Sa pagpili naman ng 6 na talumpati para sa pag-aaral, ginamit ng mananaliksik ang *RANDOM.ORG* (www.random.org) sa tulong ng kompyuter. Ito ang nagsagawa ng *random* na pagpili, mula sa walong paksa (may 24 na talumpati), pumili ang kompyuter ng dalawang paksa (may 6 na talumpati) upang maging patas, tapat at walang pagkiling sa pagpili.

Narito ang 6 na talumpating napili ng Random.Org (www.random.org) na kuha mula sa website ng Official Gazette at inayos ayon sa okasyon at petsa ng pagdiriwang:

1. Talumpati ng Pangulong Aquino III sa Ika 27th anibersaryo ng EDSA, Peb 25, 2013
2. Talumpati ng Pangulong Aquino III sa Ika 26th

anibersaryo ng EDSA, Peb 25, 2012

3. Talumpati ng Pangulong Aquino III sa Ika 25th

anibersaryo ng EDSA, Peb 25, 2011

4. Talumpati ni Pangulong Aquino III sa paggunita ng Araw ng Kagitingan, Abril 9, 2013

5. Talumpati ni Pangulong Aquino III sa paggunita ng Araw ng Kagitingan, Abril 9, 2012

6. Talumpati ni Pangulong Aquino III sa paggunita ng Araw ng Kagitingan, Abril 9, 2011

INSTRUMENTONG GINAMIT

Ginamitan ang pananaliksik ng mga talahanayan na pawang mga orihinal at sadyang binuo upang umangkop sa pag-aaral. Masusing sinuri ng mga piling ebalweytor para sa balidasyon nito.

Tatlong talahanayan ang ginamit sa pagsusuri sa anyong patabyular. Ginamit ito sa 6 na talumpati na nakatala ang sumusunod: talumpati bilang; ang pamagat ng talumpati; ang okasyon kung saan ito binigkas; at petsa kung kailan binigkas bilang mga pangunahing impormasyon sa bawat talahanayan.

PARAAN NG PAGSUSURI

Ang pag-aaral ay nakatuon sa pagsusuri sa nilalaman ng 6 na talumpati ni Benigno Simeon C. Aquino III. Sa pagsusuring kontekstuwal, nagsagawa ng masinsinang pagbabasa sa teksto o talumpati, na nakatuon sa sumusunod: sa unang bahagi ng pagsusuri sa mga salitang nauulit, mga katutubong kategorya at mga susing-salita, ikalawang bahagi ay paghahambing at pagkokontras ng mga pahayag; mga suliraning panlipunan; paghanap sa mga pahayag na may nakatagong impormasyon; ikatlong bahagi ng pagsusuri ay ang pagsusuring intensyunal sa mga katangiang panlinggwistika, ito ang pagsusuring nakatuon sa mga matalinghagang pahayag ni dating Pangulong Aquino. Gumamit ba siya ng mga representasyon ng kanyang iniisip, pag-uugali at mga karanasan sa pamamagitan ng mga *metaphor* o *analohiya* at iba pang uri ng tayutay o matatalinghagang pahayag, at ang panghuli, ang pagtukoy sa tema. Kinakailangan dito ang masinsinang pagbabasa upang maingat na masuri ang bawat linya o mga pangungusap, sa madaling salita, nakapokus mismo sa teksto.

RESULTA NG PAG-AARAL

Ang mga datos ay inilahad sa pamamagitan ng talahanayan na nakatuon sa apat na teknik ni Gery W. Ryan: pagsusuri sa mga salita, masinsinang pagbabasa ng “larger blocks of texts”, pagsusuring intensyunal sa mga katangiang panlinggwistika at manipulasyong pisikal sa mga teksto.

Ipinapakita sa mga talahanayan ang kinalabasan ng masusing pagsusuri at pagpapakahulugan sa bawat talumpati na naaayon sa apat na teknik.

Talahanayan 1. Kabuoang Pagsusuri sa 6 na Talumpati sa mga Salitang Nauulit

Talumpati	Mga Salitang Nauulit	Mga Katutubong Kategoriya	Mga Susing-Salita sa Teksto
1	Pinakamadalas - x Madalas - Hindi (14), Natin (13) Di-Gaanong Madalas Sundalo (8), Pilipino (8), Pulis (7), Taumbayan(7), Tayo (6), Sistema (6), Atin (6), Ngayon (6) Madalang - x	X	Martial Law, pabahay, pulis Pilipino,
2	Pinakamadalas Hindi (29), Tayo (29), Natin (24) Madalas - Ito (13) Di-Gaanong Madalas Isa (11), Pilipino (9), Bansa (9), Wala (9), EDSA (7) Madalang - x	X	demokrasya, EDSA kalayaan, Pilipino rebolusyon,
3	Pinakamadalas - Natin (30), Atin (18), Ito (18) Madalas - Pilipino (15), Kanya (15), Atin (15), EDSA (13) Di-Gaanong Madalas - Ngayon (9), Batas (7) Madalang - x	X	EDSA Batas Militar pagkakaisa Peoples Power
4	Pinakamadalas - Natin (20) Madalas - Ito (14), Kanila (11) Di-Gaanong Madalas - Beterano (10) Tayo (7), Pension (7) Madalang - Sila (5), Atin (5), Piso (4), Isa (4)	X	beterano kabayanihan serbisyo
5	Pinakamadalas - Natin (24), Atin (21) Madalas - Ito (14) Di-Gaanong Madalas - Kagitingan(8) Beterano (8), Lahat (7), Buhay (7), Sakripisyo (6), Kalaban (6), Karangalan (5) Madalang - x	X	benepisyong pangkalusugan beterano kagitingan serbisyo
6	Pinakamadalas - x Madalas - Natin (13), Hindi (12), Atin (10) Di-Gaanong Madalas - Bansa(10), Tayo (8), Isa (8), Kanila (7), Beterano (6), Mundo (6), Pilipino(5) Madalang - x	X	trabaho mangga-gawa pondo magsasaka

Ang Talahanayan 1 ay naglalahad sa kabuoang pagsusuri sa mga salita sa anim na talumpati (ang unang teknik ni Gery W. Ryan). Ang salitang pangnilalaman na may kategoryang *pinakamadalas*

nauulit ay ang salitang *natin* na nanguna sa apat na talumpati (2, 3, 4, at 5) at *madalas* lamang sa talumpati 1 at 6. Malinaw rin na *wala o hindi gumamit* ng katutubong salita ang dating Pangulong Aquino sa kanyang talumpati.

Talahanayan 2. Kabuoang Pagsusuri sa 6 na Talumpati sa Masinsinang Pagbabasa ng “larger blocks of texts”

	Paghahambing at Pagkokontrast	Mga Suliraning Pang-aghambing Panlipunan	Paghanap sa Nakatagong Impormasyon
2011	1	6	4
2012	4	1	1
2013	2	x	2
2011	x	1	2
2012	1	1	2
2013	<u>x</u>	<u>x</u>	<u>2</u>
	8	9	13

Sa masinsinang pagbabasa ng “larger blocks of texts” sa 6 na talumpati (ang ikalawang teknik ni Ryan), apat lamang dito ang nagtataglay ng pahahambing at pagkokontrast na umabot sa walong mga pahayag. Apat na talumpati naman ang may mga suliraning pang-aghambing panlipunan na sa kabuoan ay umabot sa 9 na suliranin ang nasuri. At lahat ng talumpati ang nakitaan ng mga pahayag na may nakatagong impormasyon na umabot sa 13 pahayag.

Talahanayan 3. Kabuoan ng mga Tayutay na Nasuri sa 6 na Talumpati ni Dating Pang. Benigno C. Aquino III

Uri ng Tayutay	Mga Talumpati						Kabuoan
	T1	T2	T3	T4	T5	T6	
1. Pagtutulad			1				1
2. Paglumanay	3			3	1	6	*13
3. Retorikal na Tanong					3		3
4. Pagsalungat	1						1
5. Pagtatambis	1					2	3
6. Pagpapalit-tawag	1			1	1	2	7
7. Anapora		2	5	1	2		*13
8. Pagwawangis		1					1
9. Antiklaymaks					1		1
10. Pagsasatao		2					2
11. Epipora			1				1
12. Kombinasyon							2
		Pagsas Pagtut at ulad					
		Pagpap at alit- Anapo					
		tawag ra					
Kabuoan	6	11	8	5	8	10	48

Makikita naman sa Talahanayan 3 ang kabuoan ng mga tayutay na nakita sa teksto. Sa pagsusuring intensyunal sa mga katangiang panlinggwistika (ang ikatlong teknik ni

Ryan), ang 6 na talumpati ay nagtataglay ng 12 uri ng tayutay, na ang ika-12 uri ay kombinasyon ng dalawang uri ng tayutay sa isang pangungusap na matatagpuan sa Talumpati 2 at 3. Sa kabuuan, ang anim na talumpati ay umabot sa 48ng patayutay na pahayag. Kaya masasabing masining ang mga talumpati ng dating Pangulong Aquino III dahil sa dami ng tayutay na ginamit lalo na ang uring *paglumanay* at *anapora* na siyang pinakamadalas na ginamit nito na umabot sa 13 pahayag. Natuklasan din na ang Talumpati 2 ang may pinakamaraming tayutay na umabot sa 11 pahayag.

Sa manipulasyong pisikal sa mga teksto (ang ikaapat na teknik ni Ryan), natuklasan sa mga walang markang teksto na ang mga talumpati ay pinangungunahan ng panimulang pagbati sa mga opisyal, senador, at iba pang dumalo sa pagdiriwang maliban sa Talumpati 1 at 4. At ang Talumpati 3 naman ay pagpapasalamat ng dating pangulo sa mga opisyal at senador na tumulong sa pagpapatupad ng ilang mga batas. Natuklasan din sa lubos na pagkilala sa teksto sa pamamagitan ng paggamit ng iba't ibang kulay-panulat ay napapagaan at napapadali nito ang pagtukoy sa mga pahayag na magkakaugnay sa kaisipan o ideya na pinagsama-sama at inuri-uri sa tulong ng kompyuter.

KONKLUSYON

Batay sa naging resulta ng pag-aaral sa pamamagitan ng pagsuri at pag-analisa sa unang teknik ni Gery W. Ryan ang (1) pagsusuri sa mga salita: mga salitang nauulit, mga katutubong kategorya, at mga susing-salita sa teksto na ang binigyang-pansin ay mga *salitang pangnilalaman*. Sa pagsusuring ginawa, ang *pinakamadalas* naulit ay ang salitang *natin* na nanguna sa apat na talumpati (2, 3, 4, at 5) at *madalas* lamang sa talumpati 1 at 6. Malinaw rin na *hindi gumamit* ng katutubong salita ang dating Pangulong Aquino sa kanyang mga talumpati. Naghuhudyat o tanda na ang mga salitang nauulit ay maaaring gamitin o kaya ay gawing gabay sa pagbuo ng tema sa bawat talumpati.

Sa ikalawang teknik ni Ryan ang (2) masinsinang pagbabasa ng "larger blocks of texts" na sinuri ang: paghahambing at pagkokontrast, mga suliraning pang-aghambing panlipunan, at paghanap sa nakatagong impormasyon. Lumitaw sa pagsusuri na sa 6 na talumpati ay apat lamang dito ang nagtataglay ng pahahambing at pagkokontrast na umabot sa walong pahayag. Pinaghambing ng dating Pangulong Benigno III ang kanyang pamamahala sa

nakaraang administrasyon na mas nakaaangat ang kasalukuyan. Apat na talumpati naman ang may mga suliraning pang-aghambing panlipunan na sa kabuuan ay umabot sa 9 na suliranin. At lahat ng talumpati ay nakitaan ng mga pahayag na may nakatagong impormasyon na umabot sa 13 pahayag.

Sa ikatlong teknik naman ni Ryan ang (3) pagsusuring intensyunal sa mga katangiang panlinggwistika; na sinuri ang mga metapora at analohiya, paglilipat, at mga pang-ugnay. Natuklasan na sa anim na talumpati, ito ay naglalaman ng 12 uri ng tayutay, na ang ika-12 uri ay kombinasyon ng dalawang uri ng tayutay sa isang pangungusap na makikita sa mga Talumpati 2 at 3. Sa kabuuan, umabot sa 48ng patayutay na pahayag. Kaya masasabing masining ang mga talumpati ng dating Pangulong Aquino III dahil sa dami ng tayutay na ginamit lalo na ang uring *paglumanay* at *anapora* na siyang *pinakamadalas* na ginamit nito na umabot sa 13 pahayag. Natuklasan din na ang Talumpati 2 ang may pinakamaraming tayutay na umabot sa 11 pahayag. Ang ikalawang bahagi ng pagsusuri, ang *paglilipat*, pinakinggan ang pasalitang talumpati at binasa nang makailang ulit ang pasulat na talumpati. Lumitaw na natural lamang ang naging *paglilipat* ng paksa sa pasalita at sa pasulat na pahayag. Natural at klaro ang naging daloy ng kanyang pagsasalita na kakikitaan ng tiwala sa sarili, kampante at may tinatawag siyang *sense of humor* dahil sa paggamit niya ng biro, patawa o joke sa kanyang talumpati. Malinaw din ang dating ng mensahe sapagkat mababaw at madaling maunawaan ang mga salitang ginamit lalo na ito ay nasa wikang Filipino. Natuklasan din sa mga talumpati ng dating pangulo na mahilig gumamit ng mga *salitang hiram* at may ilang talumpati na ginamitan niya ng *code switching* at *code mixing*. Ang ikatlong bahagi ng pagsusuri ay ang mga *pang-ugnay o konektor*. Nakatuon ito sa mga salita o parirala na nagpapahiwatig ng kaugnayan sa mga bagay na makatutulong sa pagtukoy sa tema.

Ang ikaapat na teknik ni Ryan ay ang (4) manipulasyong pisikal sa mga teksto: sinuri dito ang mga walang markang teksto, lubos na pagkilala sa teksto, at paggupit at pag-uri-uri o pagkukulay (*highlight*) at pagsama-sama. Natuklasan sa mga walang markang teksto na ang mga talumpati ay pinangungunahan ng panimulang pagbati sa mga opisyal, senador, at iba pang dumalo sa pagdiriwang maliban sa Talumpati 1 at 4. At ang Talumpati 3 naman ay pagpapasalamat ng dating pangulo sa mga opisyal at senador na tumulong sa pagpapatupad ng ilang mga batas. Natuklasan din sa lubos na pagkilala sa teksto sa pamamagitan ng paggamit ng iba't ibang kulay-panulat ay napapagaan at napapadali

nito ang pagtukoy sa mga pahayag na magkakaugnay sa kaisipan o ideya na pinagsama-sama at inuri-uri sa tulong ng kompyuter. Ang ikalawang bahagi ay ang lubos na pagkilala sa teksto. Ginawa ng mananaliksik ang bahaging ito sa pamamagitan ng paulit-ulit na pagbabasa at pagmamarka sa teksto gamit ang iba't ibang kulay-panulat sa pagmamarka ng mahahalaga at magkakaugnay na pahayag. Ang paggugupit at pag-uuri-uri ng mga pangungusap o pahayag sa teksto ay ginawa rin ng mananaliksik sa tulong ng kompyuter upang maisagawa nang malinis at malinaw.

Batay sa mga natuklasan, ang *Theme-Based Technique ni Gery W. Ryan* ang pinakaangkop gamitin sa pagsusuri ng mga akdang pampanitikan lalo na sa mahihirap at mabibigat na anyo na tulad ng sanaysay at talumpati. Naging magaan ang isinagawang pagsusuri sa 6 na talumpati ni dating Pangulong Aquino dahil nakita talaga na umaayon o angkop ang apat na teknik sa pagsusuri bagama't ang ikaapat na teknik ay hindi gaanong nakita ang kaangkupan nito.

REKOMENDASYON

Batay sa mga natuklasan, konklusyon at implikasyon napagpasyahan ng mananaliksik ang sumusunod na mungkahi: (1) Gamitin bilang lunsaran sa pagsusuri ng mga akdang pampanitikan ang pagsusuri sa mga salita sa tulong ng Teknik ni Ryan. (2) Bigyang-pansin sa mga gawaing pagsusuri ang mga pahayag na naghahambing at nagkokontrast, mga suliraning pang-aghambing panlipunan at mga pahayag na may nakatagong impormasyon na hahamon sa kritikal na pag-iisip at pag-analisa ng mga estudyante. (3) Sa pagsusuri ng mga akdang pampanitikan, maliban sa mga tayutay, bigyang-tuon din sa pagsusuri ang iba pang mga matatalinghagang pahayag tulad ng mga salawikain, kawikaan, kasabihan at mga sawikain at antas ng mga salita. (4) Isagawa ang manipulasyong pisikal na tulad ng pagha-*highlight* o paggamit ng iba't ibang mga kulay-panulat sa pagtukoy ng mga mahahalagang ideya o detalye sa isang teksto. (5). Magamit ng mga propesor, guro at estudyante ang awtput ng pag-aaral bilang gabay sa mas epektibong pagtuturo at pagkatuto ng lalong pagkaunawa sa mahihirap na akdang pampanitikan na gaya ng mga sanaysay at talumpati.

SANGGUNIAN

- [1] Villafuerte, Patrocinio V. (2002). Talumpati, Debate at Argumentasyon. Valenzuela City: Mutya Publishing House, (p4)
- [2] Bernales, R. A. et al. (2002). Mabisang Retorika sa Wikang Filipino (Batayan at Sanayang Aklat sa Filipino 3, Antas-Tersyaryo). Valenzuela City: Mega-Jesta Prints, Inc.
- [3] Baquiran, R. P. et.al. (2012). Kayo ang Boss Ko sa Daang Matuwid (Mga Piling Talumpati ni Benigno S. C. Aquino III, 2010-2012. The National Library of the Philippines CIP Data Quezon City: Filipinas Institute of Translation (p1)
- [4] Ryan, G.W. Techniques to Identify Themes in Qualitative Data, <https://pdfs.semanticscholar.org/a31e/c3652f3f1b6df31423883a1fc7fbf8509ce4.pdf>
- [5] Kerlinger, Fred N. (1973). Foundation of Behavioral Research. Quezon City: Phoenix Inc. Official Gazzete
- [6] <http://www.gov.ph/section/historical-papers-document/speeches/page/1-120/>
- [7] EDSA Revolution 2011, <http://www.gov.ph/2011/page/319/>, <http://www.gov.ph/2011/02/25/speech-of-president-aquino-during-the-flag-raising-ceremony-at-the-people-power-monument-february-25-2011/>
- [8] EDSA Revolution 2012, <http://www.gov.ph/2012/page/382/>, <http://www.gov.ph/2012/02/25/president-aquinos-speech-at-the-flag-raising-ceremonies-at-the-people-power-monument-on-the-26th-anniversary-of-edsa-february-25-2012/>
- [9] EDSA Revolution 2013, <http://www.gov.ph/2013/page/439/>, www.gov.ph/2013/02/25/speech-of-president-aquino-during-the-27th-anniversary-of-the-edsa-people-power-revolution-february-25-2013

COPYRIGHTS

Copyright of this article is retained by the author/s, with first publication rights granted to APJMSD. This is an open-access article distributed under the terms and conditions of the Creative Commons Attribution license (<http://creativecommons.org/licenses/by/4>).